

Dosarul nr. 2ra-1111/21

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. N. Costăș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Organizația de Creditare Nebancară „CASH & GO” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Josan Raisa împotriva Organizației de Creditare Nebancară „CASH & GO” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței cu privire la constatarea caracterului abuziv și declararea nulă a clauzelor contractuale privind dobânda pentru folosirea creditului și penalitatea, obligarea de a efectua recalculul la suma contractului de credit nebanca și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 18 martie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care au fost admise apelul declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței și cererea de alăturare la apel depusă de Josan Raisa, a fost casată integral hotărârea din 26 octombrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și a fost pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

constată:

La data de 09 martie 2020 Josan Raisa a depus cerere de chemare în judecată împotriva OCN „CASH & GO” SRL, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței cu privire la constatarea caracterului abuziv și declararea nulă a clauzelor contractuale privind dobânda pentru folosirea creditului și penalitatea, obligarea la efectuarea recalculului la suma contractului de credit nebanca și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că la data de 16 noiembrie 2019 a încheiat cu OCN „CASH & GO” SRL contractul de credit nebanca nr. 9/5959, prin

care ultima s-a obligat să-i pună la dispoziție suma de 7000 de lei pe un termen de 20 de zile. În pct. 3.1 din contract, s-a stabilit dobânda pentru folosirea creditului în sumă de 2 % pe zi sau 730 % anual, iar, în pct. 3.6 - penalitatea pentru întârzierea plății în sumă de 4 % pe zi.

Reclamanta a susținut că, a fost în incapacitate de muncă temporară și nu a avut posibilitatea de a achita plățile în termen, motiv din care la 23 decembrie 2019 a achitat suma de 10 000 de lei, însă, pârâta i-a comunicat că suma respectivă acoperă doar parțial creditul, rămânând o datorie în mărime de 4940 de lei.

A indicat că în luna ianuarie 2020, s-a adresat către pârâtă cu o cerere, prin care a solicitat stoparea calculării dobânzilor în legătură cu faptul că se află în concediu medical. Prin răspunsul din 20 ianuarie 2020, cererea sa a fost respinsă, fiindu-i propusă achitarea datoriei în sumă de 4940 de lei până la data de 31 ianuarie 2020. Ulterior, pârâta i-a comunicat că îi datorează suma de peste 12 000 de lei.

Josan Raisa consideră că la semnarea contractului nebankar nr. 9/5959 din 16 noiembrie 2019, s-a admis abuz din partea pârâtei, ultima profitând de vârsta ei înaintată, de situația financiară a acesteia și de necesitatea urgentă a banilor, prezentând spre semnare un contract de credit nebankar cu clauze abuzive, care încalcă principiul echității și a bunei-credințe.

A menționat că, contractul nr. 9/5959 din 16 noiembrie 2019 este un contract de împrumut standard de adeziune, din timp redactat și pregătit pentru o multitudine de clienți, fără posibilitatea negocierii din partea aderenților. Clauzele contractuale poartă un caracter abuziv și anume, clauzele cu privire la dobândă și penalitate sunt exagerate și ilegale, întrucât depășesc esențial suma împrumutului acordat. Impunerea unui contract preformat și care nu poate fi negociat, nu oferă consumatorului posibilitatea reală de a lua cunoștință de acesta la data semnării contractului, de amploarea și de competența riscului la care expune, care sunt factorii ce vor influența creditul, costuri, comisioane ce ar fi putut fi puse în sarcină după semnarea contractului.

Reclamanta a declarat că la semnarea contractului, văzând dobânda de 2 % pe zi, nu și-a putut imagina la acel moment cât de mare, inechitabilă și exagerată este față de dobânzile din practica bancară și față de rata de refinanțare a BNM, care la data de 16 noiembrie 2019 constituia 10,44 %. Astfel, la momentul semnării contractului, OCN „CASH & GO” SRL nu i-a prezentat niște calcule pentru ca să-și dea seama că, de fapt, dobânda de 2 % pe zi constituie 730 % pe an, aceasta fiind una exagerată, disproporționată, care duce la îmbogățirea fără justă cauză a pârâtei.

A afirmat că rata rezonabilă a dobânzii este 20,66 % anual sau 0,05 % pe zi, reieșind din următoarele componente: costul creditului atragerii mijloacelor financiare - rata de referință interbancară (CHIBOR), care la 16 noiembrie 2019 constituia 10,44 %; profitul creditorului de aproximativ jumătate din costul indicat mai sus, la caz 5,22 %; cheltuieli suportate de creditor, precum și costurile aferente menținerii rezervei instituționale de aproximativ 4-5 %.

Prin urmare, reclamanta a declarat că la semnarea contractului de credit nebankar nr. 9/5959 din 16 noiembrie 2019, o dobândă de 20,66 % anual sau 0,05 % pe zi, ar fi

una rezonabilă și cu respectarea principiului echității. Astfel, suma de 10 000 de lei achitată la 23 decembrie 2019, este suficientă pentru acoperirea tuturor sumelor datorate și cheltuielilor suportate de către pârâtă aferente contractului de credit nebancaar.

De asemenea, pârâta nu i-a furnizat informațiile necesare care i-ar permite să compare mai multe oferte în vederea luării unei decizii cu privire la eventuala încheiere a unui contract de împrumut, cu cel puțin 15 zile înainte de semnarea contractului.

A mai indicat că în pct. 3.6 din contract, au fost stipulate plăți pentru întârziere: amendă în mărime de 330 de lei care se calculează din a 3-a zi de întârziere, a doua oară la a 15-a zi de întârziere, în sensul dat 1-a zi de întârziere după ultima zi a termenului de rambursare a creditului și a dobânzii pentru folosirea creditului; penalitate în mărime de 4 % din suma restantă a creditului care se calculează pentru fiecare zi calendaristică, începând cu a 15-a zi de întârziere.

Astfel, reclamanta a invocat că penalitățile indicate în contract sunt disproportionale și nejustificate de mari, care duc la îmbogățirea fără justă cauză a pârâtei, din care motiv solicită constatarea abuzivă a clauzei din pct. 3.6 din contract, cu reducerea penalității până la 0,5 % pe zi, penalitate ce este practică pe piața financiară și în raport rezonabil cu rata legală aplicabilă conform art. 942 din Codul civil.

A notat că, prin includerea clauzelor abuzive în contractul încheiat, i-au fost cauzate stări de neliniște, stres, legate de imposibilitatea onorării unor obligații unilaterale prestabilite de către pârâtă, fiind somată inclusiv prin intermediul membrilor familiei sale despre eschivarea de la rambursarea împrumutului, acționarea într-un asemenea mod și crearea stărilor de frustrare i-a cauzat un prejudiciu moral în mărime de 5000 de lei.

Reclamanta a solicitat constatarea caracterului abuziv și declararea nulă și fără efecte juridice a pct. 3.1 și 3.6 din contractul de credit nebancaar nr. 9/5959 din 16 noiembrie 2019, cu reducerea dobânzii pentru folosirea creditului de la 2 % pe zi la 0,05 % sau 18,25 % anual și a penalității de la 4 % la 0,5 % pe zi, obligarea pârâtei de a efectua recalculul la suma contractului, de a include și a considera suma achitată de 10 000 de lei în contul stingerii datoriei și dobânzilor integral, încasarea din contul pârâtei în beneficiul său a sumei de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 26 octombrie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central, acțiunea depusă de Josan Raisa a fost respinsă.

La data de 10 noiembrie 2020, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 26 octombrie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central și pronunțarea unei noi hotărâri.

La data de 04 martie 2021 Josan Raisa a depus cerere de alăturare la apelul declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței.

Prin decizia din 18 martie 2021 a Curții de Apel Bălți, au fost admise apelul declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței și cererea de alăturare la apel depusă de Josan Raisa, a fost casată integral hotărârea din 26

octombrie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central și a fost pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă parțial. S-a constatat caracterul abuziv și nulitatea absolută a clauzelor pct. 3.1 și 3.6 din contractul de credit nebanca nr. 9/5959 din 16 noiembrie 2019 și s-a încasat de la OCN „CASH & GO” SRL în beneficiul Raisei Josan suma de 2000 de lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, contractul nr. 9/5959 din 16 noiembrie 2019 este unul standard, destinat utilizării repetate și indefinite de către creditor, în care se modifică numai datele debitorului și condițiile standard (conform politicii de creditare ale entității), ce pot fi acceptate sau refuzate de consumator, ultimul neavând posibilitatea reală de a modifica conținutul acestora. Caracterul standard și preformulat al contractului utilizat de creditor se explică prin similitudinea și frecvența indefinită a relațiilor contractuale la care participă și va participa creditorul în contextul desfășurării activității de creditare nebanca.

Astfel, instanța de apel a reținut că, contractul de împrumut constituie un contract de adeziune, în care clauzele sunt formulate în prealabil de către OCN „CASH & GO” SRL, consumatorul neavând posibilitatea de a influența conținutul lor, fiind pus în situația de a accepta încheierea contractului în condițiile impuse ori de a renunța la încheierea lui. Or, OCN „CASH & GO” SRL nu a prezentat probe care să demonstreze negocierea clauzelor standard acceptate de către Josan Raisa.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că OCN „CASH & GO” SRL a admis în textul contractului încheiat cu Josan Raisa clauze abuzive, prin introducerea pct. 3.1 care prevede dobânda de 2 % pe zi, ceea ce constituie 730 % anual, precum și a pct. 3.6 care prevede amendă de 330 lei pentru a 3-a zi de întârziere și 330 lei pentru a 15-a zi de întârziere, la fel și o penalitate 4 % pentru fiecare zi de întârziere începând cu 15-a zi de întârziere. Or, acestea au menirea de a crea consumatorului condiții disproporționate în raport cu persoana împrumutătorului, fapt care este inadmisibil în cadrul relațiilor cu consumatorii, totodată, dobânda în mărime de 730 % anual, amenda, precum și penalitatea pretinsă de intimat nu pot fi considerate rezonabile în raport cu prejudiciul cauzat de neonorarea obligațiilor contractuale.

La data de 24 mai 2021 OCN „CASH & GO” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, ca fiind legală și întemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Recurenta a susținut că își desfășoară activitatea în baza Legii cu privire la organizațiile de creditare nebanca nr. 1 din 16 martie 2018, iar, contractele perfectate cu clienții săi sunt negociate și încheiate în conformitate cu Legea privind contractele de credit cu consumatorii nr. 202 din 12 iulie 2013, Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003 și Codul civil.

Consideră că instanța de apel eronat a stabilit caracterul abuziv și nul al pct. 3.1 și 3.6 din contractul de credit nebanca din 16 noiembrie 2019, or, dobânda de utilizare a creditului acordat în baza acestui contract, reprezintă remunerarea creditorului pentru

punerea la dispoziție unei alte persoane a unei sume de bani pentru o anumită perioadă de timp și legislația nu prevede pentru organizații de creditare nebankare careva limite cu privire la mărimea acesteia. Legea privind contractele de credit cu consumatorii nr. 202 din 12 iulie 2013 nu impune creditorului aplicarea dobânzii a cărei rată lunară să nu depășească dublul ratei de referință CHIBOR, respectiv, nu a încălcat legislația în vigoare, fapt susținut și de Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței, care, în referința prezentată instanței de fond, a indicat că legiuitorul prevede libertatea părților în ceea ce privește stabilirea unei alte dobânzi decât cea egală cu rata de bază a BNM.

A menționat că, intimata a declarat și a confirmat în prima instanță că la contractarea creditului a anunțat benevol și nesilită de nimeni despre solvabilitatea sa, individual a negociat condițiile contractuale, inclusiv obiectul contractului (dobânda pentru folosirea creditului) și și-a exprimat bunul consimțământ cu privire la acestea, circumstanțe constatate corect de către instanța de fond. La moment, suma solicitată de la Josan Raisa pe creditul oferit este de 4940 de lei, o sumă rezonabilă în raport cu întârzierea admisă de către intimată de 533 de zile.

OCN „CASH & GO” SRL a afirmat că Josan Raisa este client fidel al societății, anterior de mai multe ori a negociat, semnat și încheiat șapte contracte de credit nebankare, fiind de acord mereu cu clauzele contractuale.

De asemenea, recurenta a indicat că, instanța de apel a stabilit prejudiciul moral fără a constata existența legăturii de cauzalitate dintre respectivul litigiu și starea de sănătate a intimatei, bazându-se doar pe afirmațiile ultimei, care nu a prezentat nicio probă ce ar confirma circumstanțele invocate.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 18 martie 2021.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurteii la data de 18 mai 2021, fiind recepționată la 24 mai 2021 (f.d. 149-150).

Astfel, recursul declarat la data de 24 mai 2021, este în termen.

La 16 iunie 2021, copia recursului a fost expediată în adresa intimatei Josan Raisa și a Agenției pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 186, 188-189).

Prin referința depusă la 09 iulie 2021, Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței a solicitat considerarea recursului ca inadmisibil, deoarece nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de OCN „CASH & GO” SRL nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de OCN „CASH & GO” SRL, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de OCN „CASH & GO” SRL, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „CASH & GO” Societate cu Răspundere Limitată se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic